

 teatre lliure

el malentès

d'albert camus
direcció joan ollé

“No podem viure bé sabent que l'home no és res i
que el rostre de Déu és esgarrifós.”

Teatre Lliure de Montjuïc / del 23 de març al 23 d'abril a la Sala Fabià Puigserver

el malentès

d'**albert camus** direcció **joan ollé**

traducció del francès **Ferran Toutain**

vestuari **Míriam Compte**

il·luminació **Lionel Spycher**

espai sonor **Jordi Collet**

disseny de so **Marta Folch**

assessor de moviment **Damian Muñoz**

caracterització **Ignasi Ruiz**

intèrprets

Jordi Collet Jan / **Josep Maria Domènech** vell criat / **Marta Marco** Martha /
Cristina Plazas Maria / **Àngels Poch** mare

ajudant de direcció **Ester Nadal**

construcció d'escenografia **Xavier Jansana S.L.**

producció **Teatre Lliure**

La Mare i la Filla regenten un hotelet de muntanya al país de la Boira, d'on el Fill va fugir ja fa temps. La Filla vol anar cap als països de la Llum, i és per això que maten, per prendre'ls els diners, els viatjants que fan nit a casa seva. El Fill torna, acompanyat de la Dona que estima; ara que ja ha resolt la seva vida, pot ajudar els seus. No troba les paraules i es produeix un Malentès. El Fill mor a mans de Mare i Germana. Déu corre per allà, però fa veure que no hi veu ni hi sent gaire. Tragèdia o broma de mal gust?

joan ollé

El malentès es va estrenar el 24 de juny del 1944 al Théâtre des Mathurins de París dirigit per Marcel Herrand i interpretat per Maria Casares (Martha), Hélène Vercors (Maria), Marie Kalff (mare), Marcel Herrand (Jan) i Paul OEtly (vell criat). Es va representar fins el 23 de juliol del mateix any i les funcions es va reprendre després de l'Alliberament, a partir del 18 d'octubre.

En català no s'ha estrenat fins l'11 de febrer del 2000 al Teatre Nou Tantarantana, amb traducció de Lluís Anton Baulenas i direcció d'Antonio Simón.

Vaig escriure **El malentès** el 1941, a la França ocupada. Llavors jo vivia, a desgrat meu, enmig de les muntanyes del centre de França. Amb aquesta situació històrica i geogràfica n'hi hauria prou per explicar la mena de claustrofòbia que patia i que es reflecteix en aquesta peça. S'hi respira malament, això és clar. Però a tots ens costava respirar en aquell temps. Això no impedeix, però, que la foscor de la peça m'incomodi tant com va incomodar el públic. Per encoratjar-lo a abordar la peça, proposo al lector que admeti que la moralitat de l'obra no és del tot negativa i que consideri **El malentès** com un intent de crear una tragèdia moderna.

Un fill que vol ser reconegut sense haver de dir el seu nom i que és assassinat per la mare i la germana a causa d'un malentès: aquest és l'argument de l'obra. Sens dubte, és una visió molt pessimista de la condició humana. Però això es pot conciliar amb un optimisme relatiu pel que fa a l'home. Perquè, al capdavall, torna a dir-nos que tot hauria estat diferent si el fill hagués dit: *Sóc jo, em dic així*. Ens torna a dir que, en un món injust o indiferent, l'home pot salvar-se ell mateix i salvar els altres fent servir la sinceritat més clara i la paraula més justa.

El llenguatge també va xocar. Jo ho sabia. Si hagués vestit els meus personatges amb *peplums*, potser tothom hauria aplaudit. El meu propòsit era, en canvi, fer que personatges contemporanis parlessin el llenguatge de la tragèdia. No hi ha res més difícil, francament, perquè s'ha de trobar un llenguatge prou natural perquè el parlin els contemporanis i prou insòlit per arribar al to tràgic. Per acostar-me a aquest ideal, vaig provar d'introduir distanciament en els personatges i ambigüitat en els diàlegs. Així, l'espectador hauria de tenir alhora un sentiment de familiaritat i d'estranyesa. L'espectador, i el lector. Però no estic segur d'haver encertat la dosi.

Pel que fa al personatge del vell criat, no simbolitza obligatòriament el destí. Quan la supervivent del drama clama a Déu, és ell qui li respon. Però és, potser, un altre malentès. Si ell respon *no* a aquella que li demana ajut, és perquè no té, certament, intenció d'ajudar-la i perquè a un cert punt de patiment o d'injustícia ningú ja no pot fer res per ningú i el dolor és solitari.

No tinc la impressió, però, que aquestes explicacions siguin gaire útils. Sempre penso que **El malentès** és una obra d'accés fàcil si se n'accepta el llenguatge i si es vol admetre que l'autor s'hi ha compromès profundament. El teatre no és un joc, és la meva convicció.

albert camus

[escrit per a l'edició americana del *Teatre* (1957)]

albert camus

(Mondovi, 1913 [Algèria] – entre Sens i Fontainebleau, 1960 [França])

La mort del seu pare, Lucien Camus, el 1914 a la batalla del Marne, empeny la seva mare a traslladar la família a Belcourt. El 1924, l'interès d'un professor de primària, Louis Germain, fa que Albert Camus rebi una beca per seguir estudis secundaris. El 1930, pateix els primers atacs de tuberculosi.

El 1932, fa les primeres col·laboracions a la revista Sud. El 1933, entra a estudiar filosofia a la Universitat d'Alger. El 1934, es casa amb Simone Hié, de qui se separarà l'any següent. Entre el 1935 i el 1937 milita al Partit Comunista.

Del 1936 al 1939 adapta i interpreta diverses peces amb el Théâtre du Travail, un grup que després s'anomenarà Théâtre de l'Équipe: *Le temps du mépris* d'A. Malraux, *Els baixos fons* de M. Gorki, *Le retour de l'enfant prodigue* d'A. Gide, *Els germans Karamazov* de F. Dostoievski en versió de J. Copeau.

El 1937 publica *L'envers et l'endroit* i treballa en la seva primera novel·la, *La mort heureuse* (publicada pòstumament el 1970). El 1938 i 1939 publica diverses cròniques compromeses amb l'actualitat política al diari Alger Républicain. L'any següent fa de periodista també a París, Clermont-Ferrand i Lió i treballa en "tres absurds": *L'étranger*, *Le mythe de Sisyphe* (novel·la i assaig respectivament, que es publicaran l'any següent) i *Caligula* (la seva peça teatral més coneguda, que no s'estrenarà fins el 1945).

El 1941 es casa en segones núpcies amb Francine Faure, amb qui tindrà dos fills: Catherine i Jean. El 1943 coneix Jean-Paul Sartre i entra com a lector a l'editorial Gallimard. Es publiquen clandestinament les seves primeres *Lettres à un ami allemand*. El 1947 publica *La peste*, una novel·la amb què aconsegueix un gran reconeixement del públic. El 1949 estrena *Les Justes*.

El 1951 publica *L'homme révolté*; la polèmica que segueix aquest assaig fa que el 1952 trenqui amb l'esquerra comunista, amb Sartre i amb la seva revista, *Les temps modernes*. A partir del 1953 se centra en la seva obra teatral: tradueix i adapta *Les esprits* de Pierre de Larivey, *La devoción de la cruz* de Calderón de la Barca i *Els posseïts* de F. Dostoievski. El 1954 publica *L'été* i viatja a Amsterdam, on concep la peça teatral *La chute* (que es publicarà dos anys després) poc abans que esclati la guerra d'Algèria. El 1955 estrena *Un cas intéressant*, adaptació d'una peça teatral de Dino Buzzati, i viatja a Grècia. Aquest any i el següent fa cròniques sobre la crisi algeriana per al diari *L'Express*, que el 1958 recollirà a *Actuelles III*. Intervé en la crisi, a més, fent una crida pública per a una treva civil que no obtindrà cap resultat. El mateix 1956 estrena amb èxit *Requiem pour une nonne*, una versió de l'obra de W. Faulkner. El 1957 publica *L'exil et le royaume* i les *Réflexions sur la guillotine*, un al·legat contra de la pena de mort; estrena una adaptació d'*El caballero de Olmedo*, de Lope de Vega i, a finals d'any, rep el Premi Nobel de Literatura. L'any següent publica *Discours de Suède*, dedicat al seu professor de primària, i pateix una depressió. El 1959 estrena *Els Posseïts* i engega un projecte per fundar la seva pròpia companyia teatral. Treballa també en *Le premier homme*, una novel·la autobiogràfica que quedarà inacabada i que publicarà pòstumament la seva filla el 1994.

Albert Camus mor als 45 anys en accident de cotxe, el 4 de gener de 1960, amb Michel Gallimard.

joan ollé i freixas

Barcelona, 1955

Professor del l'Institut del Teatre, director del STI (Sitges Teatre Internacional) del 1992 al 2001. Ha estat membre de l'Equip de Direcció Artística del Teatre Lliure el 2003 i el 2004.

Es va iniciar com a director d'escena amb els muntatges de *Yo era un tonto y lo que he visto me ha hecho dos tontos* (1974) i *Nocturn per acordió* (1975), espectacles a partir de textos de Joan Salvat-Papasseit de la companyia Dagoll-Dagom. Els anys 1977 i 1978 va dirigir dos èxits seguits que van consolidar la seva carrera: *No hablaré en clase*, de Josep Parramon i el mateix Joan Ollé i *Quan la ràdio parlava de Franco*, de Josep Mª Benet i Jornet i Terenci Moix.

Entre els muntatges que va dirigir als anys vuitanta cal esmentar *Els Pledejaires*, de Jean Racine (1983); *Baal* de Bertolt Brecht al Centre Dramàtic de la Generalitat de Catalunya; *Crímenes y locuras del traidor Lope de Aguirre*, de J. Sanchis Sinisterra amb el Teatro Fronterizo i Teatropolitán (1986); *Antígona*, de Salvador Espriu al Festival de Teatro Clásico de Mérida (1987) i *Un any sense estiu*, de Catherine Anne, a la Gàbia Teatre (1988).

Als noranta va dirigir, entre d'altres *Rossiniana*, de Gioacchino Rossini, Franco Di Francescantonio i Joan Ollé, una producció del Teatre Grec i del Gran Teatre del Liceu (1990); *L'hora dels adéus*, de Narcís Comadira, Centre Dramàtic de la Generalitat de Catalunya (1995); *De poble en poble*, de Peter Handke, Festival Grec-96 (Premi Ciutat de Barcelona 1996); *Accident*, de Lluïsa Cunillé, Mercat de les Flors (Premi de les Lletres Catalanes 1997) i *Así que pasen cinco años*, de Federico García Lorca, Festival Grec de Barcelona, Festival de Otoño de Madrid (1998).

El 2002 dirigeix *Víctor o els nens al poder* de Roger Vitrac, Sala Fabià Puigserver, i *Fedra* de Jean Racine, una producció de Festival Temporada Alta-2002, Festival Grec de Barcelona i Les Estivales de Perpinyà. El 2003 va estrenar *L'hora en què res no sabem els uns dels altres*, de Peter Handke, al Mercat de les Flors, una producció del Festival Grec de Barcelona i *Cròniques (Catalonia Splendens)*, un espectacle inspirat en la Crònica de Ramon Muntaner (València, 1335) al XVII Festival Castell de Peralada, amb direcció musical de Jordi Savall. El 2004 va estrenar *Sis personatges en busca d'autor* de Luigi Pirandello, i *L'oncle Vània*, d'Anton Txèkhov, a la Sala Fabià Puigserver, i *La plaça del diamant* al Festival Castell de Peralada, un espectacle basat en la novel·la homònima de Mercè Rodoreda que ha arribat a les 150 representacions.

El 2006 ha estrenat *L'illa del tresor (cabaret de paraules)*, una versió teatral del programa que fa des del 1996 en col·laboració amb l'escriptor Joan Barril per a TVC (Premi Nacional de Televisió 2005) i *La verdad de las mentiras*, una lectura amb Mario Vargas Llosa i Aitana Sánchez-Gijón a partir del llibre homònim de l'autor peruà.

Actualment prepara una versió teatral de la novel·la *Soldados de Salamina*, de Javier Cercas, i *Odiseo y Penélope*, de M. Vargas Llosa per al Festival de Teatro Clásico de Mérida 2006.

jordi collet

Argentona, 1967

Actor i músic. Llicenciat en Art Dramàtic per l'Institut del Teatre de Barcelona el 1995. Com a actor de teatre, des de l'any 2000 – any en què comença la seva activitat també com a creador d'espais sonors per a espectacles teatral – ha treballat sota la direcció de Lluís Homar (*Hamlet*), Àlex Rigola (*Titus Andrònic, Ubú rey*), Xavier Albertí (*El gat negre, Más extraño que el paraíso, Troilus i Cressida, Traïció, Vianants*), Franco di Francescantonio (*Libera me*), Lurdes Barba (*Barcelona mapa d'ombres, Occisió*), Caterina Sagna (*Heil Tanz!*) i Carlota Subirós (*Amor, fe, esperança*). Aquesta mateixa temporada ja ha estat al Lliure amb *ppp*, de Lluïsa Cunillé i Xavier Albertí. Ha treballat també a la televisió (*Secrets de família* i *Estació d'enllaç*) i al cinema, amb Agustí Vila (*Un banco en el parque*), Miquel García (*Todo me pasa a mí*) o David Pujol (*La Biblia negra*), entre d'altres.

josep m. domènech

Actor. La seva dilatada carrera abasta tant teatre com en cinema i televisió. En els darrers anys ha treballat amb Joan Ollé [*L'hora en què no sabem res els uns dels altres*, de P. Handke (2001), *Sis personatges en busca d'autor*, de L. Pirandello i *L'oncle Vània*, d'A. Txèkhov (2004)]; Mario Gas (*La Mare Coratge i els seus fills*, de B. Brecht) el 2001; Georges Lavaudant (*Començaments sense fi*, de F. Kafka) i Ramon Simó (*Calígula* d'A. Camus) el 2004. El seu darrer espectacle ha estat *Ròmul El Gran* de Friedrich Dürrenmatt, dir. Carles Alfaro, el 2005.

marta marco

Llicenciada en Interpretació per l'Institut del Teatre de Barcelona, ha cursat també estudis de dansa contemporània, dansa clàssica, violoncel i periodisme.

En teatre ha treballat amb Pascal Henry (*Els tristos camps d'asfòdels*), Ferran Madico (*Terra baixa*), Dagoll Dagom (*La Perritxola*), Sergi Belbel (*Teatre sense animals*), Magüi Mira (*El censor*) i Josep Maria Mestres (*23 centímetres, Fashion Feeling Music, Some Explicit Polaroids, La filla del mar* i *Romeo i Julieta*). Amb Joan Ollé ha treballat a *Sis personatges en busca d'autor*. El seu darrer espectacle al Teatre Lliure ha estat *Un matrimoni de boston*, també sota la direcció de Josep Maria Mestres. Ha participat, entre d'altres, en el llargmetratge *Soldados de salamina*, dir. David Trueba, i en diverses sèries de televisió, com *Psico-express, 16 dobles, Vent del Pla* i, recentment, a *Cosas que pasan*. El 2001 va obtenir el Premi Teatre Barcelona a la Millor Actriu i el 2004, el Premi Butaca.

cristina plazas hernández

Madrid, 1969

Comença la seva activitat teatral el 1996 amb *La lección*, d'E. Ionesco, dir. Joaquín Hinojosa, obtenint el Premi A.I.T.A a la Millor Actriu. Del 1997 al 2000 gira amb *Mandíbula Afilada*, dirigit per Carles Alberola, i obté el premi a la millor interpretació femenina als Premis de les Arts Escèniques de la Generalitat Valenciana. Des del 1999 ha treballat amb Carles Alfaro (*Càndid*, *Nacidos culpables* i *L'escola de les dones*), Irene Papas i Jurgen Müller (*Las Troyanas*), Jose Manuel Gila (*Estellés per les teulades*) i Joaquin Hinojosa (*Voces póstumas*). Obté el Premi de la Crítica 2000 per *Algo auténtico*, dir. Rafa Calatayud, i el 2005, el Premio Miguel Mihura a la mejor interpretació femenina per *Fuente Ovejuna*, dir. Ramon Simó. Ha treballat amb Joan Ollé a *Dotze diuen Shakespeare* (Espai Lliure, 2002). De la seva experiència en televisió destaquen *Psico-express*, *Hospital central* i *El comisario*. En cinema, obté el Premio Cartelera Levante i el Premi Tirant 2001 per *La isla del holandés*, de S. Monleón, i recentment ha participat a *Animals ferits*, de V. Pons i a *Vete de mí*, de V. García León.

àngels poch

Actriu formada a l'Institut del Teatre de Terrassa, i amb estudis de piano, dansa clàssica i contemporània, veu, cant i tècnica Alexander. La seva carrera d'actriu comença el 1979 li ha permès treballar amb nombrosos directors de renom. Ha obtingut el Premi de la Crítica de Barcelona (temporada 1994/95) el Premi Butaca a la Millor Actriu 1995 i el Premi Memorial Margarida Xirgu (temporada 1997/98). Entre molts d'altres, destaca la seva participació als espectacles següents: *La comèdia dels errors*, de W. Shakespeare, dir. Helena Pimenta i *Tartuf* de Molière, dir. Oriol Broggi (2000); *Enric V* de L. Pirandello, dir. Oriol Broggi (2001); *Dissabte, diumenge i dilluns*, d'Eduardo De Filippo, dir. Sergi Belbel i *Fedra* de Racine, dir. Joan Ollé (2002); *El Cafè de la Marina*, de Josep Maria de Sagarra, dir. Rafel Duran, *Primera plana*, de Ben Hecht i Charles MacArthur, dir. Sergi Belbel (2003) i *L'oncle Vània*, de Txèkhov, dir. Joan Ollé (2004). Durant el 2005 ha participat a *16.000 pessetes*, de Manuel Veiga, *Salamandra*, de J.M. Benet i Jornet, dir. Toni Casares i *Amor Fe Esperança* d'O. Von Horvath, dir. Carlota Subirós. Ha treballat també en cinema (*La casita blanca*, dir. Carles Balaguer 2002; *Platillos volantes*, dir. Òscar Aybar, 2003), i en diverses sèries d'èxit de televisió, com *Estació d'enllaç*, *La memòria dels Cargols*, *Temps de silenci* i *Porca misèria*.

discurs d'albert camus al city hall d'estocolm

al banquet dels premis Nobel / 10 de desembre del 1957

Majestat, Senyora, Alteses Reials, Senyores, Senyors,

quan vaig rebre la distinció amb la qual la vostra lliure Acadèmia m'ha volgut honorar, la meva gratitud era tan profunda que vaig mesurar fins a quin punt aquesta recompensa superava els meus mèrits personals. Tothom, i amb més motiu tot artista, desitja ser reconegut. Jo també ho desitjo. Però no puc rebre la vostra decisió sense comparar el seu ressò amb allò que realment sóc. ¿Com un home gairebé jove, ric només de dubtes i d'una obra encara embastada, habituat a viure a la soledat de la feina o als retirs de l'amistat, no s'hauria assabentat amb una mena de pànic d'una decisió que el portava, de cop, sol i reduït a ell mateix, al centre d'una llum crua? ¿I amb quin delit podia rebre aquest honor quan, a Europa, altres escriptors, d'entre els més grans, són reduïts al silenci, i a la mateixa època que la seva terra natal coneix una dissort incessant?

Jo he conegut aquest desarrelament i aquest trasbals interior. Per retrobar la pau, m'ha calgut, en resum, posar-me en regla amb una sort massa generosa. I, perquè no em podia igualar amb ella recolzant-me només en els meus mèrits, només he trobat per ajudar-me allò que m'ha sostingut durant tota la vida, i en les circumstàncies més contràries: la meva idea de l'art i del paper de l'escriptor. Permeteu-me només que, amb un sentiment de reconeixença i d'amistat, us digui, tan senzillament com pugui, quina idea és.

Personalment, no puc viure sense el meu art. Però no he posat mai aquest art per damunt de tot. M'és necessari el contrari: que no se separa de ningú i em permet viure, tal com sóc, al nivell de tothom. L'art no és, als meus ulls, un plaer solitari. És un mitjà per emocionar el major nombre d'éssers humans oferint-los una imatge privilegiada dels patiments i de les alegries comunes. Obliga l'artista, doncs, a no separar-se: el sotmet a la veritat més humil i més universal. I qui, sovint, ha triat el seu destí d'artista perquè se sentia diferent aprèn ben aviat que només nodrirà el seu art, i la seva diferència, confessant la seva semblança amb tothom. L'artista es forja en aquest anar i venir perpetu d'ell als altres, a mig camí de la bellesa, de la qual no pot prescindir, i de la comunitat, de la qual no es pot desfer. Per això els veritables artistes no menyspreen res: s'obliguen a comprendre en lloc de jutjar. I si han de prendre algun partit en aquest món només pot ser el d'una societat en la qual, segons la la gran paraula de Nietzsche, ja no regnarà el jutge sinó el creador, sigui treballador o intel·lectual.

El paper de l'escriptor, alhora, no se separa de deures difícils. Per definició, avui no es pot posar al servei dels qui fan la història: és al servei dels qui la pateixen. O si no, aquí el teniu sol i privat del seu art. Totes les armades de la tirania amb els seus milions d'homes no el trauran de la soledat, fins i tot, i sobretot, si consent a seguir-li el pas. Però el silenci d'un pres desconegut, abandonat a les humiliacions a l'altra punta del món, és prou per retirar l'escriptor de l'exili, com a mínim cada vegada que, enmig dels privilegis de la llibertat, aconsegueix no oblidar aquest silenci i rellevar-lo per fer-lo ressonar a través de l'art.

Cap de nosaltres no és prou gran per una vocació semblant. Però en totes les circumstàncies de la seva vida, obscur o provisionalment cèlebre, llançat a les cadenes de la tirania o lliure durant un temps per expressar-se, l'escriptor pot retrobar el sentiment d'una comunitat viva que el justificarà, amb l'única condició que accepti, tant com pugui, les dues càrregues que formen la grandesa de la seva feina: el servei a la veritat i el servei a la llibertat. Perquè la seva vocació és reunir el màxim nombre possible d'éssers humans, no es pot acomodar a la mentida ni a la servitud que, allà on regnen, fan proliferar les solituds. Siguin quines siguin les nostres debilitats personals, la noblesa de la nostra feina s'arrelarà sempre en dos compromisos difícils de mantenir: el rebuig a mentir sobre el que sabem i la resistència a l'opressió.

Durant més de vint anys d'una història demencial, perdut sense socors, com tots els homes de la meva edat, en les convulsions d'uns temps, m'he sostingut així: gràcies al sentiment obscur que escriure era, avui, un honor perquè aquest acte imposava, i no només obligava a escriure. M'obligava particularment a portar amb tots els que vivien la mateixa història, tal com jo era i segons les meves forces, la desgràcia i l'esperança que compartíem. Aquests homes, nascuts al principi de la primera guerra mundial, que tenien vint anys quan es van instal·lar alhora el poder hitlerià i els primers processos revolucionaris, que van ser confrontats de seguida, per completar la seva educació, amb la guerra d'Espanya, amb la segona guerra mundial, amb l'univers concentracionari, amb l'Europa de la tortura i de les presons, avui han de criar els seus fills i crear les seves obres en un món amenaçat de destrucció nuclear. Ningú, suposo, no els pot demanar ser optimistes. I opino fins i tot que hem de comprendre, sense deixar de lluitar contra ells, l'error dels qui, per una licitació de desesperació, han reivindicat el dret al deshonor i s'han llançat als nihilismes de l'època. Però ens queda que la major part de nosaltres, al meu país i a Europa, han refusat aquest nihilisme i han anat en busca d'una legitimitat. Els ha calgut forjar-se un art de viure en temps de catàstrofe per néixer una segona vegada i lluitar tot seguit, a cara descoberta, contra l'instint de mort vigent a la nostra història.

Cada generació, sens dubte, es creu destinada a refer el món. La meua sap però que no el referà pas. Però la seva tasca és potser més gran. Consisteix a impedir que el món es defaci. Hereva d'una història corrompuda on es mesclen les revolucions caigudes, les tècniques convertides en follia, els déus morts i les ideologies extenuades, on poders mediocres poden avui destruir-ho tot però ja no saben convèncer, on la intel·ligència s'ha rebaixat fins a convertir-se en la serventa de l'odi i de l'opressió, aquesta generació, en ella mateixa i al seu voltant, ha hagut de restaurar, a partir només de les seves negacions, una mica d'allò que constitueix la dignitat de viure i de morir. Davant d'un món amenaçat de desintegració, on els nostres grans inquisidors corren el risc d'establir per sempre els reialmes de la mort, ella sap que, en una mena de cursa enfollida contra el rellotge, hauria de restaurar entre les nacions una pau que no sigui la de la servitud, reconciliar de nou feina i cultura i refer amb tots els ésser humans una arca de l'aliança. No és segur que pugui acomplir mai aquesta tasca immensa, però és segur que per tot el món sosté ja la seva doble aposta de veritat i de llibertat i, si s'escau, sap morir per ella sense odi. És aquesta generació qui mereix ser saludada i encoratjada pertot, allà on sigui, i sobretot allà on se sacrifica. És a ella, en tot cas, que, segur del vostre acord profund, voldria traslladar l'honor que m'acabeu de fer.

Alhora, després d'haver dit la noblesa de la feina d'escriure, jo hauria tornat a posar l'escriptor al seu lloc veritable: sense tenir altres títols que aquells que comparteix amb els seus companys de lluita, vulnerable però tossuda, injusta i apassionada de justícia; construint la seva obra sense vergonya ni orgull a la vista de tothom, dividida contínuament entre el dolor i la bellesa i destinada finalment a extreure del seu ésser doble les creacions que intenta edificar obstinadament dins el moviment destructor de la història. Qui, després d'això, podria esperar d'ell solucions ben acabades i morals belles? La veritat és misteriosa, fugissera, sempre per conquerir. La llibertat és perillosa, tant dura de viure com exaltant. Hem de caminar cap a aquestes dues fites, penosament però amb resolució, segurs d'entrada dels nostres defalliments en un camí tan llarg. Quin escriptor gosaria, des de llavors, en bona consciència, fer-se predicador de la virtut? Pel que fa a mi, he de dir un cop més que jo no sóc res de tot això. Jo no he pogut renunciar mai a la llum, a la felicitat de ser, a la vida lliure on he crescut. Però encara que aquesta nostàlgia explica molts dels meus errors i moltes de les meves faltes, m'ha ajudat sens dubte a comprendre millor la meua feina; m'ajuda encara a mantenir-me, cegament, prop de tots aquests homes silenciosos que no suporten, arreu del món, la vida feta només del record o del retorn de felicitats lliures i breus .

Retornat així a allò que sóc realment, als meus límits, als meus deutes, i també a la meua fe difícil, em sento més lliure per mostrar-vos, per acabar, l'extensió i la generositat de la distinció que m'acabeu de concedir; més lliure per dir-vos també que voldria rebre-la com un homenatge retut a tots els qui, compartint el mateix combat, no n'han rebut cap privilegi sinó que han conegut per contra desgràcia i persecució. Em quedarà, doncs, agrair-vos-ho de tot cor i fer-vos públicament, com a testimoni personal de gratitud, la mateixa antiga promesa de fidelitat que cada artista veritable, cada dia, es fa a si mateix, en silenci.

(dins *Les Prix Nobel en 1957*, Ed. Göran Liljestrand, [Nobel Foundation], Estocolm, 1958.)

més informació sobre albert camus

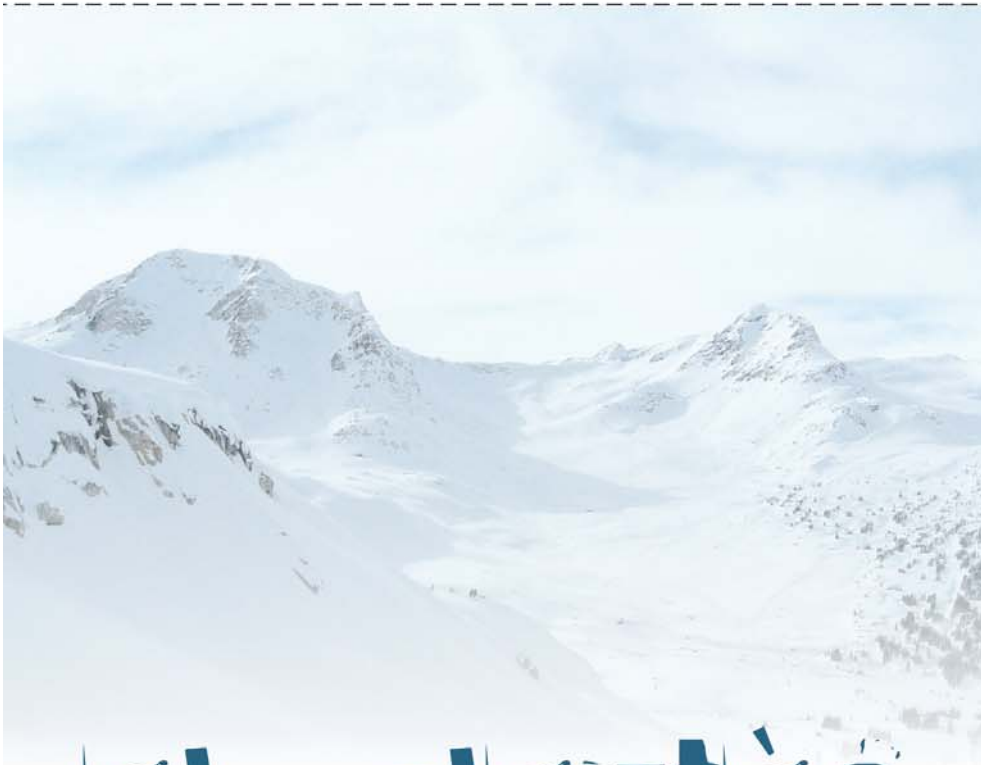
<http://webcamus.free.fr>

<http://www.camus-society.com/>

<http://nobelprize.org/literature/laureates/1957/index.html>

http://increvablesanarchistes.org/articles/1945_68/44camus_espagn.htm

teatre lliure

el malentès

d'Albert Camus direcció Joan Ollé

sala fabià puigserver
del 23 de març al 23 d'abril de 2006

entitat concertada amb

www.teatrelliure.com

 Govern de Catalunya
Departament de Cultura

 Institut de
Cultura

 Generalitat
de Catalunya
Departament de Cultura

 Generalitat
de Catalunya
Departament de Cultura

amb el patrocini de

 CATALUNYA
RADIO

 3

 el Periódico